

Střevlíkovití brouci (Coleoptera, Carabidae) ze zemních
pastí SPR Farské bažiny a SPR Podkovák
Die Laufkäfer (Col., Carabidae) aus der Bodenfallen des
NSG Farské bažiny und des NSG Podkovák

Ivo Těšál

V letech 1979 - 1981 prováděli pracovníci Okresního muzea v Tachově výzkum chřatlovců SPR Farské bažiny a SPR Podkovák, které leží v okrese Tachov. Do zemních pastí naplněných 4 % roztokem formaldehydu, kterých bylo použito při výzkumu drobných savců, bylo uloveno i několik střevlíků. Jelikož se mezi úlovky objevily i některé nepřítis hojně druhy, chtěl bych v tomto příspěvku podat seznam druhů, které byly v uvedených rezervacích nalezeny.

SPR Farské bažiny leží asi 3,5 km jihozápadně od obce Lesná na západním úpatí Sklářského vrchu v nadmořské výšce 720 - 740 m. Jedná se o velmi dobře zachované rašeliniště vrchovištního typu s porosty borovice blatky (*Pinus mugo uncinata*). Svoji rozlohou 63,09 ha patří k největším blatkovým rašeliništím v oblasti Českého lesa. Jádro rezervace tvoří asi 14 ha blatky. Okraje blatkových porostů jsou zasaženy ve značné míře smrkovým náletem. Na blatkový porost navazují na severní straně nejvíce podmáčené úseky rašeliniště, kte-

ré tvoří močál porostlý hustým trávovitým bylinným porostem s roztroušenými mladými břízami, olšemi a smrky. Tyto typické porosty rašelinišť jsou po okrajích obklopeny většinou mladými zapojenými smrčínami, místy ještě silně podmačenými, místy již na sušším podkladě.

SPR Podkovák leží 2,5 km jihozápadně od obce Lesná na jižním úpatí vrchu Podkovák v nadmořské výšce 720 m. Rezervace o celkové výměře 4,78 ha je typickou ukázkou lesního rašeliniště s charakteristickými porosty blatky a společenstvy rašelinné vegetace. Vlastní rezervace leží v mělké miskovité sníženině terénu, která umožňuje zadržování vody a vznik rašeliniště. Obklopena je hospodářskými lesy. Na jižní straně jsou to porosty smrkové, na severní straně převážně borové. Podrobnější charakteristika rezervací viz Řepa (1981) a Hostička (1971).

Pasti byly položeny v r. 1979 a 1981 vždy od začátku května do konce září, v r. 1980 od začátku května do konce listopadu. Kontrolovány byly při pravidelných měsíčních exkurzích.

Nalezení střevlící, kteří pocházejí výhradně z pastí, byli determinováni podle Kulta (1947) a Štěrby (1945) a použita nomenklatura podle Hürky a Němce (1980) a Turina (1981). Materiál je nepreparovaný uložen v depozitáři entomologického oddělení Západočeského

muzea v Plzni.

Přehled zjištěných druhů:

SPR Farské bažiny

<i>Carabus glabratus</i> Payk.	7 ex.
<i>hortensis</i> L.	4 ex.
<i>linnei</i> Panz.	21 ex.
<i>problematicus</i> Hbst.	109 ex.
<i>violaceus</i> L.	29 ex.
<i>coriaceus</i> L.	4 ex.
<i>auronitens</i> F.	31 ex.
<i>Loricera pilicornis</i> (F.)	3 ex.
<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> (F.)	21 ex.
<i>niger</i> (Schall.)	33 ex.
<i>melanarius</i> (Illig.)	1 ex.
<i>nigrita</i> (F.)	6 ex.
<i>Abax parallelepipedus</i> (Pill. et Mitt.)	1 ex.
<i>Calathus micropterus</i> (Duft.)	22 ex.
<i>Platynus fuliginosus</i> (Panz.)	1 ex.
<i>Dromius agilis</i> (F.)	1 ex.

SPR Podkovák

<i>Carabus glabratus</i> Payk.	8 ex.
<i>hortensis</i> L.	13 ex.
<i>linnei</i> Panz.	5 ex.

Carabus problematicus Hbst.	18 ex.
violaceus L.	7 ex.
coriaceus L.	2 ex.
auronitens F.	6 ex.
Harpalus fuliginosus (Dft.)	1 ex.
Pterostichus oblongopunctatus (F.)	3 ex.
niger (Schall.)	5 ex.
diligens (Strm.)	1 ex.

Bezespornu nejhodnotnější je nález druhu Harpalus fuliginosus, 1 ex. tohoto poměrně vzácného a vícenásobně horského druhu byl nalezen 31.5.1979 v zemi pasti umístěné v silně podmáčeném porostu blatek s bohatým travnatým podrostem v SPR Podkovák.

Zajímavý je také poměrně velmi hojný výskyt druhu Carabus problematicus, který tvoří prakticky třetinu celkového počtu zjištěných exemplářů. Velká většina jedinců tohoto druhu byla nacházena v pastech, které byly umístěny na sušších místech smrkových porostů a jejich okrajích. Pouze 3 ex. byly nalezeny na silně podmáčených úsecích rašeliniště s blatkou, 6 ex. bylo nalezeno v SPR Podkovák na okraji borového lesa při okraji sev. části rezervace. Maximální počet jedinců byl u tohoto druhu zjištěn v srpnu a září, kdy bylo nalezeno 73 kusů.

Naproti tomu je překvapující nález pouze 17 kusů

Carabus hortensis, který patří mezi naše nejběžnější zástupce rodu Carabus L. a téměř úplná absence druhů Pterostichus nigrita, Pterostichus diligens a Platynus fuliginosus, které na vlhkých, močálovitých biotopech patří mezi dominantní druhy střevlíkovitých.

Celkem tedy bylo v obou rezervacích nalezeno 363 ex. Carabidů 18 druhů. Vzhledem k netradičnímu způsobu sběru zjištěný počet druhů není jistě úplný. Jelikož se však na sledovaných lokalitách zatím nikdo systematicky sběrem brouků nezabýval, mohl by tento příspěvek sloužit jako podklad pro podrobnější entomologický průzkum.

Zusammenfassung

Autor hat im Jahre 1979 - 1981 in den „MSG Farské bažiny“ und „MSG Podkovák“ 18 Carabiden-Arten gefunden. Interessante Funde sind vor allem 1 ex. Harpalus fuliginosus und 127 ex. Carabus problematicus.

Literatura:

- Hostička M. a kol., 1971: Chráněná území v Západočeském kraji. KSSPPOP Plzeň.
- Hůrka K., Němec F., 1980: Die Laufkäfer von Československá hornatina (Col., Carabidae). - Folia Mus. Rer. Nat. Bohem. Occid. Plzeň, Zool., 11: 1-20
- Kult K., 1947: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky. II. část. - Entomologické příručky č. 20: pp. 199. Praha.
- Řepa P., 1981: Chráněná území okresu Tachov. - Sborník přír. met., Okr. museum Tachov, vol. 3: pp. 74.
- Štěrba F., 1945: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky a přilehlých území. I. tribus Carabini. - Entomologické příručky č. 19:

1-28. Praha.

Tarin H., 1981: Provisional checklist of the European ground-beetles (Coleoptera: Cicindelidae & Carabidae).- *Monogr.Ned.Ent.Ver.*, No.9. Amsterdam.

reza autora:

Ivo Těšal, Západočeské muzeum, entomologické odd. Ve-
leslavínova 6, 301 14 Plzeň.